

2019 ve 2024 İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması*

Burak GÜRBÜZ**
Erol DURAN***

Öz

Bu çalışmada, 2019 ve 2024 ilkökul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarının (TDÖP) temel yaklaşımları, içerik yapıları, ilk okuma-yazma yöntemleri ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bulguların analizinde nitel içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre 2019 TDÖP'nin bilişsel gelişim ve yapılandırmacı temele dayalı olduğu görülürken, 2024 TDÖP'de "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" çerçevesinde daha çok yönlü bir gelişim modeli benimsenmiştir. İçerik bakımından kazanım sayılarında büyük bir artış bulunmuş ve konuşma becerisinin kazanım oranı büyük ölçüde artırılmıştır. Ayrıca, 2024 öğretim programında ilk okuma ve yazmaya geçişte sosyal-duygusal gelişime daha fazla vurgu yapılmıştır. Öğretim programları arasında harf gruplarında, okuma yazmaya geçiş uygulamalarında, defter biçimlerinde değişiklikler bulunmaktadır. Bunların yanında 2024 TDÖP'de örnek ölçme-değerlendirme araçları ile öğretmenlere rehberlik sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim programı, Türkçe dersi, ilkökul

Comparison of the 2019 and 2024 Turkish Language Curricula for First-Grade in Primary School

Abstract

This study aims to comparatively examine the 2019 and 2024 Turkish Language Curricula for 1st Grade in Primary Schools (TLC). The study employs document analysis, a qualitative research method, and the data were analyzed using content analysis. It was found that the 2019 TLC was based on cognitive development and the constructivist learning approach, while the 2024 TLC adopted a multidimensional development model within the framework of the "Century of Türkiye Education Model." A significant increase in the number of learning outcomes was observed in the 2024 TLC, with a particular focus on speaking skills. Moreover, emphasis was placed on the importance of socio-emotional development during the initial literacy process, and changes were made to technical details such as letter groups and notebook formats. The 2024 TLC provided guidance to teachers by offering sample assessment and evaluation tools.

Keywords: Curricula, Turkish language course, primary school

* Bu çalışma 12-15 Kasım 2024 tarihleri arasında düzenlenen 22. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda (USOS 2024) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Balıkesir, burakgurbuz9@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-1323-6026

*** Prof. Dr., Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Uşak, erolduran@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-7581-3821

Giriş

Öğretim programı Aydın (2011, s. 76) tarafından, “belli eğitim kademelerinde öğrenilmesi hedeflenen ders konularını içeren, zaman ve süre öğelerini dikkate alınarak hazırlanan ve okul/alan türünün amaç ve ilkeleri doğrultusunda hazırlanan etkinlikler bütünü” olarak tanımlanır. Budak’a (2016) göre öğretim programları, öğrenme-öğretme strateji ve süreçleri, ders içerikleri, gerçekleştirilen öğrenmelerin değerlendirilmesi ve programın uygulanmasına yönelik düzenlemelerden oluşmaktadır. Bu programlar eğitimde istenilen seviyeye ulaşmak için öğrencilere sunulan planlı ve düzenli öğrenme yaşantılarının tamamıdır (Bilen, 2006, s. 34). Tanımlardaki kapsamı da göz önünde bulundurulduğunda öğretim programları, eğitim ve öğretimin temelini oluşturması ve bu faaliyetlerin hangi çerçevede yürütüleceğini göstermesi bakımından önemlidir (Melanlıoğlu, 2008). Eğitim-öğretim alanında yaşanan gelişmeler, toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik yapılarında meydana gelen değişimler, dijitalleşme ve bilgi teknolojilerindeki hızlı ilerleme zaman zaman öğretim programlarının etkililiğinin sorgulanmasına ve değişim taleplerinin ortaya çıkmasına yol açmaktadır (Erstad ve Voogt, 2018; Pinar, 2019; Voogt ve Roblin, 2012). Bu talepler doğrultusunda Türkiye’de sıklıkla öğretim programlarında değişiklikler yapılmış, son olarak “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” ekseninde hazırlanan yeni öğretim programları yürürlüğe girmiştir (MEB, 2024d).

Yeni hazırlanan öğretim programları incelendiğinde ilkökul düzeyinde 7 dersin öğretim programında değişiklikler yapıldığı görülmektedir. Öğretim programındaki değişimin ilkökulda uygulamaya konulduğu 1. sınıf seviyesi, öğrencilerin okuma-yazma becerilerini ve temel dil yetkinliklerini kazandıkları kritik bir dönem olduğu için bu çalışmada ilkökul 1. sınıf Türkçe dersi öğretim programındaki (TDÖP) değişiklikler değerlendirilecektir. Alanyazın incelendiğinde, Yurdakal (2024), 2024 ilkökul Türkçe dersi öğretim programını incelemiştir. Kocayigit ve Aykaç (2019) Türkçe dersi öğretim programlarını amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarıyla ele almıştır. Kalaycı ve Yıldırım (2020) 2009-2017-2019 Türkçe dersi öğretim programlarını genel yapıları, kazanımlar, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutları üzerinden karşılaştırmıştır. Kaplan ve Demir (2023) 2019 Türkçe öğretim programını öğretmen görüşleri ile Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün Modeli doğrultusunda değerlendirmiştir. Kayman ve Elkatmış (2024) ise programları genel ve özel amaçlar, ilk okuma yazma süreçleri, değerler eğitimi, öğrenme alanları, ölçme ve değerlendirme, bireysel farklılıklara yaklaşım, kazanımlar/öğrenme çıktıları, temalar ve metinler, başlık boyutunda kıyaslamıştır. Kaya ve Aydın (2024) da 2019 ve 2024 Türkçe öğretim programlarını genel amaçlar, değerler eğitimi, ölçme ve değerlendirme, bireysel farklılıklar, kazanımlar, tema, ders kitaplarında yer alacak metinlerde bulunması gereken özellikler, metin türleri ve sayısı bakımından benzer ve farklı yönleriyle karşılaştırmıştır. Peksöz (2025), 2024 ilkökul Türkçe dersi öğretim programı (1-4. sınıflar) ile 2024 Türkçe dersi öğretim programlarını (1-8. sınıflar) okuma-yazma süreci, öğretim yapısı, temalar, metin türleri ve sayıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmıştır. Memiş ve Kalyoncu (2024) da çalışmasında bu öğretim programların benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymuştur. Kalaycı ve Yıldırım (2020), öğretim programlarının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme olmak üzere dört boyuttan oluştuğunu belirtmiştir. Yukarıdaki çalışmalar incelendiğinde farklı çalışmalarda öğretim programlarının farklı boyutlarının incelendiği ve bu konuda bir görüş birliğinin olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada ise öğretim programları dört temel boyutta (yaklaşım, içerik, yöntem ve teknikler, ölçme ve değerlendirme) ele alınacaktır. Bu bağlamda araştırmanın amacı 2024-2025 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanmış olan ilkökul 1. sınıf Türkçe dersi öğretim programını (TDÖP) 2019 1. sınıf Türkçe dersi öğretim programıyla kıyaslamaktır. Bu amaç doğrultusunda şu dört soruya cevap aranmıştır:

1. Programların yaklaşımları farklılaşmış mıdır?
2. Programların içerikleri (kazanımlar) farklılaşmış mıdır?
3. Programlarda yer alan ilk okuma yazma yöntem ve teknikleri farklılaşmış mıdır?
4. Programlardaki ölçme ve değerlendirme yaklaşımları farklılaşmış mıdır?

Kamuoyuyla paylaşıldığı ilk günden bu yana “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” hakkında tartışmalar güncelliğini korumaktadır. Programın içeriğinin, yapısının, yöntem ve tekniklerinin doğru değerlendirilmesi, programın etkili ve uygun şekilde uygulanması açısından büyük önem taşımaktadır. İlkökul düzeyinde, özellikle 1. sınıf öğrencileri için hazırlanan TDÖP, içerisinde öğrencilerin okuma-

2019 ve 2024 İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

yazma becerilerinin temellerinin yer alması dolayısıyla ayrıca göz önünde bulundurulmalıdır. Bu çalışmayla, yeni programın (2024 1. Sınıflar TDÖP) önceki programla (2019 1. sınıflar TDÖP) karşılaştırmalı olarak ele alınması ve yapılan değişikliklerin ortaya konması yoluyla alanyazına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Yöntem

Bu bölümde, araştırma modeli, veri toplama süreci, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ve veri analizi kısımlarına değinilecektir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmanın yukarıda belirtilen amacı ve araştırma soruları doğrultusunda, çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi basılı veya elektronik ortamdaki materyalleri gözden geçirme ya da değerlendirmede kullanılan sistematik bir prosedürdür (Bowen, 2009). Ulutaş'a göre (2015) araştırmanın konusu öğretim materyallerinin ya da programlarının yeterlik durumları ve sonuçlarına yönelik inceleme yapılmak istendiğinde bu yöntem kullanılabilir.

İşlem Süreci

Öncelikle çalışmanın verilerinin alındığı öğretim programlarına ulaşılmıştır. Çalışmada analiz edilen verilerin Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından paylaşılan 2019 TDÖP ve 2024 TDÖP metinlerinden elde edilmiştir. Öğretim programlarına <https://mufredat.meb.gov.tr/> adresinden erişim sağlanmıştır. Ardından programların hangi boyutlarda ele alınacağına karar vermek için literatür taraması yapılmıştır. Bu bağlamda öğretim programları yaklaşım, içerik (kazanımlar), ilk okuma yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme boyutlarında detaylıca incelenmiştir. İnceleme yapılırken araştırmacılar elde ettiği bulguları ayrı ayrı not almış ve bu verileri düzenli olarak karşılaştırmıştır. Veriler benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri analizinde amaç toplanan verileri düzenlemek, bunlardan anlam ve gerçekçi sonuçlar çıkarmaktır (Polit ve Beck, 2012). Bu amaçla çalışmanın veri analizinde nitel içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Nitel içerik analizinde veriler kelimeler ve temalar halinde sunulur, bu da sonuçların yorumlanmasını mümkün kılar (Bengtsson, 2016).

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği şu şekilde sağlanmıştır:

Yetkinlik: Araştırmayı yapan kişiler sınıf öğretmenliği ve Türkçe eğitimi alanında çalışan araştırmacılar. Araştırmacıardan biri 10 yıllık sınıf öğretmenidir. Diğer araştırmacı 25 yıllık ilkökul Türkçe eğitimcisidir. Bu bağlamda araştırmacılar araştırmayı yapmakta yetkindir.

Uzman Görüşü: Araştırmanın bulguları her iki uzmanın ortak kararıyla yazılmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bulgular

Bu bölümde, 2019 ve 2024 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarının yaklaşım, içerik (kazanım), ilk okuma yazma yöntem ve teknikleri ve ölçme ve değerlendirme bölümlerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Programların Temel Yaklaşımları

Öğretim programlarının temel yaklaşımları incelendiğinde 2019 TDÖP’de (MEB, 2019) Öğretim Programlarının Genel Açıklaması (s. 3), Perspektifi (s. 4) ve Öğrenme Öğretme Yaklaşımları başlığı (s. 8-9) altında temel yaklaşıma ait bilgilere rastlanmıştır. 2024 TDÖP’de “İlkokul Türkçe Dersi Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları” başlığı bulunmaktadır.

2019 TDÖP’de bilişsel ve yapılandırmacı yaklaşım esaslarının dikkate alındığı belirtilmektedir. (MEB, 2019, s. 8). Bu öğretim programının, Türkçeyi etkili kullanabilen ve dil bilincine sahip bireyler yetiştirmeye odaklanan bir yapıda olduğu söylenebilir. Programda öğrenci merkezlik, aktif katılım, bireysel farklılıklar, tematik, harmonik ve sarmal içerik öne çıkmaktadır. Program, bilgi üreten ve bu bilgiyi işlevsel olarak kullanan, eleştirel düşünen, problem çözen, empati duyan ve topluma faydalı olan insan tipi yetiştirmeyi amaçlamaktadır (MEB, 2019). Programda ayrıca “Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir.” ifadesi yer almaktadır.

2024 TDÖP’de “İlkokul Türkçe Dersi Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları” incelendiğinde temel yaklaşımla ilgili şu ifadelerle rastlanmaktadır (MEB, 2024a, s. 4):

“Türk eğitim sistemi, bireylerin tüm yönleriyle gelişimini amaçlar ve bütüncül bir eğitim yaklaşımını temel alır. Bu hedef ve yaklaşımla geliştirilen “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli”nde kavramsal beceriler, alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile eğilimler, değerler ve okuryazarlıklar bir bütün olarak ele alınmış ve öğrencilerin çok yönlü gelişimini etkili bir şekilde desteklemek amaçlanmıştır.”

Devamında programın hedefinin *“yalnızca medeniyete uyum sağlayan bir nesil değil, etkin olarak medeniyet kurucusu ve geliştiricisi bilge nesiller yetiştirmeyi hedefleyen eğitim yaklaşımımız doğrultusunda ahlaklı, erdemli, milleti ve insanlık için iyi, doğru, faydalı ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş öğrenci profili modeline destek sağlamak”* olduğu belirtilmiştir. Programın genelinde ağırlıklı olarak yalnızca bilişsel becerilere değil, değerler, bireysel eğilimler ve farklı tür okuryazarlıkların birbiriyle ilişkisine de değinilmiştir. Özellikle milli ve manevi gelişim vurgusu 2024 TDÖP’de daha çok göze çarpmaktadır.

2024 TDÖP ile programa farklılaştırma alt başlığında zenginleştirme ve destekleme bölümlerinin eklendiği görülmektedir. Program esaslarında bu bölümle ilgili *“zenginleştirme ve/veya destekleme bölümünde yer verilen içeriklere ders kitaplarında yer verilmeyecek olup sadece e-çerik olarak sunulmalıdır. Zenginleştirme ve/veya destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki farklı öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde planlanmalıdır.”* ibaresi geçmektedir (MEB, 2024). Bu noktada bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulması ve bu farklılıklara uygun öğrenme deneyimleri sunulması öngörülmektedir. Bu durum programın kapsayıcı ve öğrenci merkezli yapısını ön plana çıkarmaktadır.

Programların İçerikleri

Programların içerikleri incelendiğinde her iki programın da dört temel dil becerisine (dinleme/izleme, okuma, yazma, konuşma) yoğunlaştığı görülmektedir. Bu dil becerilerine ait öğrenme hedefleri 2019 TDÖP’de “kazanım” kavramıyla; 2024 TDÖP’de ise “öğrenme çıktısı” ve “süreç bileşenleri” kavramlarıyla açıklanmıştır. Bunlardan “öğrenme çıktısı” genel bir beceriyi ifade ederken süreç bileşeni”nin 2019 TDÖP’de yer alan kazanımları karşıladığı görülmektedir. Bu kavram değişikliğinin sebebinin programlardaki temel yaklaşım ve ölçme değerlendirme görüşlerindeki değişim olduğu düşünülebilir. Kazanım terimiyle kıyaslandığında “öğrenme çıktısı” öğrencinin daha edilgen bir durumda olduğu davranış temelli bir süreci akla getirmektedir. Bunun yanında kazanım numaralandırmada da değişiklik yapıldığı görülmektedir. 2019 TDÖP’de kazanımlar sırasıyla “ders kodu, sınıf düzeyi, beceri alanı numarası, kazanım numarası” olarak listelenirken 2024 TDÖP’de “ders

2019 ve 2024 İlkokul 1. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

kodu, dil becerisi kodu, sınıf düzeyi ve öğrenme çıktısı numarası” olarak düzenlenmiştir. 2019 ve 2024 yılları 1. sınıf TDÖP’lerin kazanım ya da süreç bileşenlerine ait sayısal bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

1. Sınıf TDÖP’lerin Kazanım/Süreç Bileşenlerine Ait Sayısal Bilgiler

Yıl	Dinleme/İzleme		Okuma		Yazma		Konuşma		Toplam
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	
2019	11	%23.4	19	%40.4	13	%27.7	4	%8.5	47
2024	21	%21	19	%19	34	%34	26	%26	100

Tablo 1 incelendiğinde 2019 programında dinleme/izleme alanında 11, okuma alanında 19, yazma alanında 13, konuşma alanında 4 olmak üzere toplam 47 kazanıma yer verildiği görülmektedir. 2024 programında ise dinleme/izleme becerisine ait 21 süreç bileşeni, okuma becerisine ait 19 süreç bileşeni, yazma becerisine ait 34 süreç bileşeni, konuşma becerisine ait 4 öğrenme çıktısına ait 26 süreç bileşeni bulunmaktadır. Buna göre 2019’da 47 olan toplam kazanım sayısının 2024 TDÖP’de süreç bileşeni olarak %112’lik bir artışla 100’e çıktığı görülmektedir. Kazanımların dil becerilerine oranı incelendiğinde okuma ve konuşma becerilerindeki değişim dikkat çekmektedir. 2019 TDÖP’de %40.4 olan okuma becerisi kazanım oranı 2024 TDÖP’de %19’a gerilemiştir. Konuşma becerisine ait oranlarda ise %8.5’ten %26’ya bir yükseliş görülmektedir. 2019 TDÖP’de kazanımların metinlere dağıtılması kitap yazarlarına bırakılmışken 2024 TDÖP’de hangi temada hangi kazanımların bulunacağı önceden belirlenmiştir. Bu noktada 2024 TDÖP’nin daha katı standartlara sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanında 2024 TDÖP ile birlikte ders kitaplarının hacmi de büyümüştür. 2019 ve 2024 TDÖP’lerde belirlenen ders kitapları forma sayısı tablosu aşağıda verilmiştir:

Tablo 2.

1. Sınıf TDÖP’lerde Belirlenen Ders Kitapları Forma Sayıları

Kitap Adı	Forma Sayısı	
	2019	2024
İlk Okuma Yazma Kitabı	13	28-30
Türkçe Dersi 1. Sınıf Kitabı	10	20-22

Tablo 2’de görüldüğü üzere, 2024 TDÖP’de ders kitaplarının forma sayılarında (1 forma = 16 sayfa) önemli bir artış gözlemlenmiştir. 2019 yılında ilk okuma yazma kitabı için forma sayısı en fazla 13 olarak belirlenmişken, 2024 yılında bu sayı en az 28, en fazla 30 forma olacak şekilde güncellenmiştir. Benzer şekilde, 2019’da Türkçe dersi 1. sınıf ders kitabı için belirlenen en fazla 10 forma sayısı, 2024 TDÖP kapsamında en az 20 ve en fazla 22 forma olacak şekilde artırılmıştır.

Öğretim programlarının içeriği bağlamında ele alınan bir diğer konu ise temalardır. Her iki programda da 1. sınıf düzeyinde 8 temanın işlenmesi öngörülmüştür. 2019 ve 2024 TDÖP’de yer alan temalara ait tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.

2019 ve 2024 TDÖP’lerde Yer Alan Temalar

2019 TDÖP Temaları	2024 TDÖP Temaları
Erdemler*	Güzel Davranışlarımız
Millî Kültürümüz*	Mustafa Kemal’den Atatürk’e
Millî Mücadele ve Atatürk*	Çevremizdeki Yaşam
Birey ve Toplum	Yol Arkadaşımız Kitaplar
Okuma Kültürü	Yeteneklerimizi Keşfediyoruz
İletişim	Minik Kâşifler

Hak ve Özgürlükler
Kişisel Gelişim
Bilim ve Teknoloji
Sağlık ve Spor
Zaman ve Mekân
Duygular
Doğa ve Evren
Sanat
Vatandaşlık
Çocuk Dünyası

Atalarımızın İzleri
Sorumluluklarımızın Farkındayız
Güzel Davranışlarımız

*Zorunlu tema

Programlarda yer alan temalar incelendiğinde 2019 TDÖP’de 3 zorunlu temanın yanında ders kitabı yazarlarının seçimine bırakılan 13 seçmeli tema bulunduğu görülmektedir. Ayrıca kitap yazarları ve öğretmenler bu seçmeli temalardan farklı olarak öğrencilere uygun temalar seçebilme özgürlüğüne sahiptir. 2024 TDÖP ile birlikte zorunlu ve seçmeli tema ayrımı kaldırılmıştır. 8 temanın tamamı ve bu temaların kaç ders saati süreceği öğretim programı aracılığıyla belirlenmiştir. Bu noktada 2024 TDÖP’nin temalar bağlamında daha kısıtlayıcı bir özelliği olduğu söylenebilir. Bunun yanında 2024 TDÖP’de 2019 TDÖP’den farklı olarak hatırlatma, pekiştirme haftaları ve okul temelli planlama uygulamaları bulunmaktadır. Okul temelli planlama “*zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. için ayrılan süredir.*” (MEB, 2024a) şeklinde tanımlanmıştır.

1. sınıf düzeyinde ders kitaplarında kullanılacak metin tür ve sayılarının programlarda farklılaştığı görülmektedir. 2019 TDÖP’de 8 temanın her birinde 3 okuma ve 1 dinleme metni olmak üzere 4 metin kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca her temada bir adet olacak şekilde toplam 8 serbest okuma metnine yer verilmiştir. Buna göre ders kitaplarında toplam 40 metin bulunması gerekmektedir. 2024 TDÖP’de ise ders kitaplarında ilk dönemi kapsayan ilk 4 temada 4; sonraki 4 temada 5 metin olmak üzere 36 metin bulunacağı belirtilmiştir. Ayrıca ilk dönem işlenecek temalardaki metinlerin tamamının dinleme metni olması gerekmektedir. İkinci dönem temalarının ise 4 okuma, 1 dinleme metninden oluştuğu ve temalarda serbest okuma metnine yer verilmediği görülmektedir (MEB, 2024a).

Ders kitaplarında yer verilebilecek metin türleri incelendiğinde öğretim programları arasında hikâye edici metinler ve şiir türlerinde bir farklılık bulunmazken 2024 TDÖP’de ders kitaplarında kullanılabilir bilgilendirici metin türlerinin arttığı görülmektedir. Buna göre temalarda anı, broşür (liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, afiş gibi karma içerikli metinler), günlük, haber metni, reklam, kılavuzlar, mektup, özlü sözler (atasözü, deyim, duvar yazıları, döviz vb.), sosyal medya mesajları bilgilendirici metin bağlamında kullanılabilir.

Metin seçiminde dikkat edilecek hususlara bakıldığında 2019’dan farklı olarak 2024 TDÖP’de dijital içeriklerle desteklenen metinlere yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu durum fiziksel şartları dijital içeriklere ulaşım sağlamaya imkân vermeyen sınıflarda probleme yol açabilir. Bunun yanında metinlerin millî ve manevi değerlere uygun olması; anlamsız tekerleme, mâni ve ninnilerin kullanılmaması gerekliliğini belirten bir madde bulunmaktadır. Ayrıca metinlerde Türk dünyasının yanında KKTC masal, öykü ve şiirlerine yer verilmesi de belirtilmiştir. Genele bakıldığında 2024 TDÖP’nin içerik kısmında millî değerlerin daha fazla ön planda olduğu söylenebilir. Ancak Türkçe öğretim programındaki bu millî yaklaşıma karşın 2024 öğretim programlarının genel çerçevesi sayılabilecek Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin isimlendirilmesinde “*maarif*” kelimesi yerine Türkçe karşılığının kullanılmamış olması da dikkat çekmektedir.

Programlardaki İlk Okuma Yöntem ve Teknikleri

2019 ve 2024 TDÖP'lerin ilk okuma yazma süreçlerinde "ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi" temel alınmıştır. 2024 TDÖP'de ilk okuma yazmada fiziksel durum ve kalem tutuşuyla ilgili görsel destekli açıklamalar mevcutken 2019 TDÖP'de böyle bir bölüm bulunmamaktadır. İki programda da okuma yazma süreçleri üç ana aşamaya ayrılmıştır: 1) İlk okuma yazmaya hazırlık, 2) İlk okumaya başlama ve ilerleme, 3) Bağımsız okuma ve yazma. Programlar arasındaki farklılıklar bu aşamaların içeriklerinde bulunmaktadır. Bu süreçlerle ilgili hazırlanan tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.

2019 ve 2024 TDÖP'lerde İlk Okuma Yazma Süreçleri

2019 TDÖP İlk Okuma Yazma Süreçleri	2024 TDÖP İlk Okuma Yazma Süreçleri
İlk okuma yazmaya hazırlık	
Dinleme eğitimi çalışmaları	Dinleme eğitimi çalışmaları
Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları	Doğru nefes alıp verme çalışmaları
Boyama ve çizgi çalışmaları	Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
	Kalem tutma, boyama ve çizgi çalışmaları
	El-göz koordinasyonu çalışmaları
İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme	
Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme	Ses öğretimi
Harfi okuma ve yazma	Harfi okuma ve yazma
Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma	Harflerden heceler, hecelerden sözcükler, sözcüklerden cümleler oluşturma
Metin okuma	Metin okuma
Bağımsız okuma ve yazma	

2019 ve 2024 TDÖP'lerde İlk Okuma Yazmaya Hazırlık

Tablo 3 incelendiğinde ilk okuma yazmaya hazırlık bölümünde 2024 TDÖP'nin daha fazla sayıda çalışma içerdiği görülmektedir. Bunun yanında 2024 TDÖP'de öğrencilerin sosyal ve duygusal açıdan okul, sınıf ve öğrenme ortamına hazırlanması için destekleyici uygulamalar önerilmiştir. 2019 TDÖP'de bu kısım ile ilgili bir açıklama bulunmamaktadır. Dinleme eğitimi çalışmalarında iki öğretim programında da genel olarak benzer noktalara vurgu yapıldığı görülmektedir. 2019 TDÖP'den farklı olarak 2024 TDÖP'de nefes çalışmaları ile okuma ve konuşmanın ilişkisi vurgulanmıştır. Bu konu ile ilgili yapılabilecek çalışma önerileri bulunmaktadır. 2024 programıyla gelen yeniliklerden biri de parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmalarıdır. Yazma sürecinde fiziksel hazır bulunuşluk sağlanması bakımından bu çalışmalar önem taşımaktadır. 2019 TDÖP'de boyama ve çizgi çalışmaları bölümüne 2024 programı ile birlikte kalem tutma çalışmaları da eklenmiştir. Bu bölümdeki son farklılık el-göz koordinasyonu çalışmalarıdır. Programda bu konuda çizgi üzerinden gitme, kâğıt kesme, sınırlı alan boyama, makara sarma gibi etkinlikler önerilmektedir (MEB, 2024a, s. 9).

2019 ve 2024 TDÖP'lerde İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme

İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme bölümüne her iki program da okuma ve yazmada kullanılacak dik temel harfleri göstererek giriş yapmaktadır. Öğretim programlarında kullanılan fontlar farklılık göstermektedir. 2024 TDÖP'de bu farklılaşmaya ilişkin bir açıklamaya rastlanmamıştır. 2024 TDÖP'de "e" harfinin küçük yazılışında farklılık bulunduğu görülmektedir. Ayrıca harflerin yazılacağı defterlerin standartlarında da farklılık bulunmaktadır. Öğretim programlarında kullanılması belirlenen satır dizgeleri 2019 TDÖP'de dört çizgi, üç aralıktan; 2024 TDÖP'de ise üç çizgi, iki aralıktan oluşmaktadır (bkz. Şekil 1 ve Şekil 2).

Şekil 1. 2019 TDÖP'de Belirlenen Satır Dizgesi

Şekil 2. 2024 TDÖP'de Belirlenen Satır Dizgesi

Öğretim programlarının ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme bölümlerinde ilk alt başlıkta farklılık bulunmaktadır. 2019 TDÖP'de bu kısım “sesi hissetme tanıma ve ayırt etme” olarak adlandırılmıştır. 2024 TDÖP'de ise “ses öğretimi” olarak adlandırma tercih edilmiştir. Bu kullanımlara bakıldığında 2019 TDÖP'de öğrenci, 2024 TDÖP'de öğretmen merkezli bir adlandırmada bulunduğu görülmektedir. 2024 TDÖP'de ünsüz harflerin yazım aşaması dışında tek başına sesletilmemesi konusunda uyarı getirilmiştir (MEB, 2024a, s. 11).

İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme bölümünün sonraki aşaması iki öğretim programında da harfi okuma ve yazma bölümüdür. 2024 TDÖP'de bu bölümde harf gruplarında değişikliğe gidilmiştir. 2019 ve 2024 TDÖP'lerde harf gruplarını gösteren tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.

2019 ve 2024 TDÖP Harf Grupları

Grup	2019 TDÖP Harf Grupları	2024 TDÖP Harf Grupları
1. Grup	e, l, a, k, i, n	a, n, e, t, i, l
2. Grup	o, m, u, t, ü, y	o, k, u, r, l, m
3. Grup	ö, r, l, d, s, b	ü, s, ö, y, d, z
4. Grup	z, ç, g, ş, c, p	ç, b, g, c, ş
5. Grup	h, v, ğ, f, j	p, h, v, ğ, f, j

Tablo 4'te görülen harf gruplarındaki değişiklik hakkında 2024 TDÖP'de “kolay sesletim, kullanım sıklığı, yazım kolaylığı, sözcük üretimi, harflerin sesleri ve formları”nın dikkate alındığı belirtilmektedir (MEB, 2024a).

2019 TDÖP'de harflerin yazımına büyük harfle; 2024 TDÖP'de küçük harfle başlanılmaktadır. Her iki programda da harfi okuma ve yazma bölümünün ardından harflerden heceler, hecelerden sözcükler, sözcüklerden cümleler oluşturma gelmektedir. Bu bölümde iki programda da birinci grup ikinci harflerinin öğretiminden itibaren önce kapalı hecelere ardından açık hecelere ulaşılması önerilmektedir. 2024 TDÖP'de cümle ve metin oluşturma ikinci harf grubu itibarıyla önerilmekteyken 2019 TDÖP'de birinci grup harflerde de bu çalışmalar bulunmaktadır. 2024 TDÖP'de harf gruplarının öğretiminde her grup için öngörülen süreler belirlenmiştir. 2019 TDÖP'de böyle bir süre belirlemesi bulunmamaktadır. Ayrıca, 2024 TDÖP'de renklendirilmiş hece/sözcükler ve hece tablolarının kullanılmaması yönünde uyarı bulunmaktadır (MEB, 2024a, s. 11, 12). Noktalama işaretlerinin kullanımı konusunda iki öğretim programı da benzerdir.

İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme bölümünün son alt başlığı metin okumadır. Bu bölümde iki öğretim programı arasında bir fark bulunmamaktadır.

2019 ve 2024 TDÖP'lerde Bağımsız Okuma ve Yazma

2019 TDÖP'de bağımsız okuma ve yazma için etkinlik önerileri bulunurken 2024 TDÖP'de bağımsız okuma ve yazma sürecinde öğrencilerden beklenen beceriler sıralanmıştır. İki öğretim programında da akıcı okumaya vurgu yapılmıştır.

Programların Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları

2019 TDÖP’de ölçme ve değerlendirme konusunda 2024 TDÖP’ye göre daha kapsamlı bir açıklama bulunmaktadır. Konu, 2019 TDÖP’de ayrı bir başlık altında açıklanmaktadır (MEB, 2019, s. 6, 9). 2024 TDÖP’de ise ölçme ve değerlendirme boyutu farklı bölümlerde kısaca ele alınmıştır (MEB, 2024a, s. 5, 14). Bu yönüyle bakıldığında 2024 TDÖP’de 2019 TDÖP’nin ölçme ve değerlendirme yaklaşımının genel olarak devam ettirildiği söylenebilir. 2019 TDÖP’de 1. sınıflar için sadece süreç odaklı değerlendirme önerilirken, 2024 TDÖP’de hem süreç hem de sonuç odaklı yöntemler kullanılması gerektiği belirtilmektedir. İki program da bireysel farklılıkların ölçme ve değerlendirme sürecinde göz önünde bulundurulmasını vurgulamaktadır. Bu bağlamda öğretim programlarının ikisinde de öğrenci merkezli ve bireyselleştirilmiş bir ölçme değerlendirme yaklaşımının benimsendiği söylenebilir. 2024 TDÖP’de 2019’dan farklı olarak örnek ölçme ve değerlendirme araçları paylaşılmıştır. Bu araçların performans değerlendirme formu, dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, kontrol listesi gibi süreç odaklı araçlar olduğu görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada 2019 ve 2024 İlkokul 1. sınıf Türkçe dersi öğretim programları yaklaşım, içerik, ilk okuma yazma yöntemleri, ölçme ve değerlendirme yaklaşımları boyutlarında karşılaştırılmıştır.

2019 TDÖP’nin genel yaklaşımında bilişsel gelişimi ön plana koyan ve yapılandırmacı yaklaşım odaklı bir temel bulunmaktadır. 2024 TDÖP’de ise “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” çerçevesinde çok yönlü bir gelişim modeli benimsenmiştir. Kayman ve Elkatmış’ın (2024) da belirttiği üzere bu gelişim modelinde akademik bilginin yanı sıra etik ve kültürel değerleri özümsemiş yetkin bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Kaya ve Aydın (2024) da 2024 TDÖP’de dil becerileriyle kavramsal, sosyal-duygusal, okuryazarlık becerilerinin gelişiminin ilişkilendirildiğini belirtmiştir. Dolayısıyla 2019 TDÖP’nin yapılandırmacı ve bilişsel temelli yapısı, 2024 TDÖP’de değerler ve sosyal-duygusal becerilerle güçlendirilmiş, bireyin toplumdaki rolüne dair daha geniş bir perspektif sunulmuştur. Dam’ın da (2008) belirttiği üzere formal değer aktarımının en önemli ortamı olan okullarda bunlara verilen önemin artırılması olumlu bir gelişmedir. Bunun yanında 2024 TDÖP ile birlikte öğretim programına farklılaştırma çalışmaları da dahil edilmiştir. Bunlar ihtiyaca bağlı olarak zenginleştirme ve destekleme çalışmaları olarak ikiye ayrılmıştır. Bu çalışmaların yalnızca e-içerik olarak sunulması uyarısında bulunulmuştur. Yurdakal (2024), bu uygulamanın dijital içeriğe erişemeyen sınıflar için fırsat eşitliğini zedelediğini düşünmektedir.

2019 ve 2024 TDÖP’nin içeriklerinde benzerlik ve farklılıklar kontrol edilmiştir. İki programda da aynı dil becerileri (dinleme, okuma, yazma, konuşma) temel alınmıştır. Ancak bu dil becerilerine ait öğrencide görülmesi beklenen değişikliklerin isimlendirmesinde değişikliğe gidilmiştir. 2019 TDÖP’de “kazanım” ifadesinin yerini “öğrenme çıktıları/süreç bileşenleri” almıştır. Bunların sayısındaki büyük artış göz önüne alındığında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ortak metnindeki (MEB, 2024b) sadeleşme vurgusunun bu alanda yerine getirilemediği söylenebilir. 2024 TDÖP’de “konuşma” becerisine ait bileşenlerin oranındaki artış dikkat çekicidir. Karatay ve Dilekçi’nin (2019) çalışmasında görüleceği üzere konuşma becerisinin sınıf içi uygulamaları genellikle ihmal edilmektedir. 2024 TDÖP’deki içerik artışı ile birlikte bu durumun değişmesi beklenebilir. Ateş ve Aşçı’nın (2023) çalışmasında, Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerilerine yönelik hazırlık çalışmalarını daha faydalı buldukları ortaya konulmuştur. Bu bulgu, kendini doğru ifade etmenin önemini göz önünde bulundurulduğunda ilkökul Türkçe çalışmaları için de genişletilebilir.

Programlar arasındaki farklılıklardan bir diğeri ders kitapları için belirlenen forma sayılarında bulunmaktadır. 2024 TDÖP ile birlikte ilk okuma ve yazma ve Türkçe 1. sınıf ders kitaplarının sayfa sayılarında en az iki kat artış olacaktır. Bu denli büyük bir artışın ilk okuma yazma sürecinde okullarda yardımcı kaynak kullanımının önlenmesi bağlamında yapıldığı düşünülebilir. Bununla ilgili olarak, 2019 TDÖP doğrultusunda hazırlanan ders kitaplarına ilişkin öğretmen ve araştırmacıların görüşleri çoğunlukla olumsuz düzeydedir (Aktaş, 2021; Akyol ve Kuralbeyeva, 2019; Ataş ve Yıldırım, 2021; Bağcı Dağdeviren ve Küçüktepe, 2022; Erbasan ve Erbasan, 2020; Esemem ve Sadioğlu, 2021; Oryaşın, 2021; Narin, 2021; Karal ve Ünlüol Ünal, 2022; Tarakçı ve Kayadibi, 2023). Bunun yanında Sulak ve Çapanoğlu’nun (2021) çalışmasında öğretmenlerin ders kitaplarının hacminin büyük olduğu yönünde

görüşleri bulunmaktadır. Bu bağlamda halihazırda uzun olduğu yönünde eleştirilen kitapların en az iki kat daha genişletilmesi olumsuz yorumların artışına sebep olabilir. Ayrıca sadeleştirildiği yönünde kamuoyu açıklamaları bulunan yeni öğretim programının (MEB, 2024c) uygulamada bu denli genişletilmesi de ayrıca dikkat çekicidir.

Temaların ders kitaplarına seçilmesi 2024 TDÖP’de yazarlara bırakılmayarak öğretim programında belirlenmiştir. Bu, çeşitliliğin sağlanması ve esneklik bakımından olumsuz bir gelişmedir. Peksöz (2025) ise bunun tersine Türkiye’nin bölgesel farklılıklarından dolayı tüm ülkede aynı temaların işlenmesini olumlu bir değişiklik olarak değerlendirmektedir. 2024 TDÖP’de ilk okuma yazma sürecinde işlenecek ilk dört temada yalnızca dinleme metinlerine yer verilmektedir. Bu uygulama öğrencilerin hazır bulunuşlukları da dikkate alındığında derse ilgisini artırabilir. Ders kitaplarında kullanılacak metin türleri bağlamında 2024 TDÖP’nin daha kapsamlı olduğu görülmektedir. Karakoç ve Avcı (2015) ilkökul öğrencilerinin sosyal medyayı büyük oranda kullandığını belirlemiştir. Bu bağlamda reklam ve sosyal medya mesajları gibi metin türlerinin ders kitaplarına eklenmesi öğrencilerin dikkatini daha kolay çekebilir. Bunun yanında 2019 TDÖP’de Türk dünyasına ait metinlerin kullanılma önerisine 2024 TDÖP ile birlikte KKTC eserleri de eklenmiştir.

2019 ve 2024 TDÖP’lerin ilk okuma yazma öğretimi yaklaşımları incelenmiştir. İki programda da “ses esaslı ilk okuma yazma öğretimi” yöntemi benimsenmiştir. 2024 TDÖP’de fiziksel hazırlık ve el-göz koordinasyonuna yönelik detaylı açıklamalarla birlikte, öğrencilerin kalem tutma ve doğru nefes alıp verme becerilerinin geliştirilmesine yönelik görsel destekli bölümler de eklenmiştir. Bu gelişme, öğrencilerin yazma sürecinde daha rahat olmalarını ve motor becerilerini daha etkili kullanmalarını sağlayarak sürece fiziksel olarak da daha iyi hazırlanmalarını hedeflemektedir. Yurdakal (2024) bu bölümlerin göreve yeni başlayan öğretmenlere fayda sağlayabileceğini belirtmiştir. Duran’a göre (2013) fiziksel olarak hazır bulunuşluk gerçekleşmeden yazı eğitimine geçmek yazma öğretiminde sorunlara yol açmaktadır. Başar, Doğan ve Üstündağ (2020) doğru kalem tutmanın ilk okuma yazma sürecindeki önemine değinmiştir. Bunun yanında 2024 TDÖP’de sosyal ve duygusal hazırlığın önemine de yer verilmiştir. Bozgün (2021), sosyal-duygusal gelişimin okuma-yazma motivasyonu, azim ve okulda öznel iyi oluş ile doğrudan ilişkili olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Bu bağlamda ilk okuma yazma sürecinde sosyal ve duygusal hazırlığa da yer verilmesi olumlu bir gelişmedir.

2024 TDÖP’de yazı defterlerinin satır biçimlerinde değişiklik yapılmıştır. Yeni öğretim programıyla benimsenen satır dizgesinde “g, ğ, p, y” gibi kuyruklu harflerin bitiş yerleri belli olmadığından bu tür harflerin yazılışlarında karışıklık yaşanması muhtemeldir. Ancak Peksöz’e göre (2024) bu satır dizgesinin kullanılması okuma yazma öğretimi tamamlandıktan sonra standart yazı defterine geçişte süreci kolaylaştırabilir.

2024 TDÖP ile birlikte harflerin yazımına küçük harflerin yazımıyla başlanacaktır. Bu değişikliğin sebebi hakkında herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. Bunun yanında harf gruplarında da değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliğin sebebi ile ilgili açıklamalar yetersizdir. Yurdakal (2024), 2005’ten 2024’e kadar harf gruplarında benzer gerekçelerle yapılan değişikliklerin bilimsel temellerinin sorgulanmasına yol açtığını belirtmiştir. Harf gruplarında yapılan sık değişiklikler ilk okuma yazma çalışmalarında uygulama deneyimi ve öğretim materyalleri konusunda bir birikim oluşmasını engellemektedir. 2024 TDÖP’de harf grupları için öngörülen süreler bulunmaktadır. Peksöz’e göre (2025) bu sürelerin belirlenmesi uygulama birliği sağlanması açısından olumludur.

Öğretim programlarının ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında genel olarak benzerlik bulunmaktadır. 2019 TDÖP’de bu konuda daha kapsamlı açıklamalar mevcuttur. 2024 TDÖP’de ölçme değerlendirme ile ilgili açıklamalar programın farklı bölümlerinde kısaca yer almıştır. Yurdakal (2024) bu açıklamalarda yer alan bazı zıtlıklara değinmiştir. Bunun yanında 2024 TDÖP’de kullanılacak örnek ölçme ve değerlendirme araçları paylaşılmıştır. Bu araçların paylaşılması ölçme değerlendirme sürecinin standardizasyonu açısından önemlidir.

Çalışmanın sonuçlarına göre önerilerde bulunulabilir. 2024 TDÖP’de farklılaştırma çalışmalarında yalnızca e-çerik kapsamlı uygulamaların kullanılması belirtilmiştir. Bunun yanında, fiziksel koşulları elverişli olmayan okullar için basılı ve yazılı materyallerin de geliştirilmesi faydalı olacaktır. Yeni programla birlikte ders kitaplarında yer alacak temaların tamamının zorunlu olduğu görülmektedir. Bu hususta ders kitaplarının içeriklerinin hazırlanmasında kitap yazarlarına daha geniş

bir alan tanınması için temaların seçilmesinde daha esnek bir yapıya dönülebilir. 2024 TDÖP’de okuma yazmaya geçiş sürecinde kullanılan harf gruplarında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerin sebebi olarak önceki programlarda kullanılanlara benzer ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Yazım süreci ve harf grubu değişikliklerinin bilimsel çalışmalar doğrultusunda yapılması öğretim programlarına yönelik olumsuz eleştirileri azaltabilir. Araştırmada ortaya konulan öğretim programı değişikliklerinin sonuçlarına yönelik uygulamalı çalışmalar yürütülebilir.

Kaynaklar

- Aktaş, E. (2021). Akıcı okuma becerisi bakımından Türkçe dersi öğretim programı ve ders kitapları üzerine eleştirel bir analiz. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 1140-1165. <https://doi.org/10.15869/itobiad.863265>
- Akyol, H. ve Kuralbayeva, A. (2021). Kazakistan ve Türkiye’deki 1. sınıf ana dil öğretim ders kitaplarının karşılaştırılması. *Bilig*, (97), 109-136.
- Ataş, U. A. ve Yıldırım, K. (2020). İlkokul birinci sınıf ilk okuma yazma kitabının öğretmen görüşleri bağlamında incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1245-1268.
- Ateş, M. ve Aşçı, A. U. (2023). Türkçe ders kitaplarında yer alan derse hazırlık bölümlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 11(3), 678-706.
- Aydiner, N. (2011). Öğretim ile ilgili temel kavramlar. S. Güven (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde (s. 9-73). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Başar, M., Doğan, M. C. ve Şener, N. Ü. (2020). Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 44-62.
- Bengtsson, M. (2016). How to plan and perform a qualitative study using content analysis. *Nursing Plusopen*, 2, 8-14.
- Bilen, M. (2006). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bowen, G. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9, 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bozgün, K. (2021). *İlkokul öğrencilerinin okuma-yazma motivasyonunda sosyal-duygusal gelişim, azim ve okulda öznel iyi oluşun rolü* [Doktora tezi]. Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Çalık, M. ve Sözbilir, M. (2014). Parameters of content analysis. *Education and Science*, 39(174), 33-38.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 14(7), 75-99.
- Bağcı Dağdeviren, Ş. ve Küçüktepe, C. (2022). İlkokul Türkçe ders kitaplarındaki serbest okuma metinlerinin okunabilirlik düzeylerinin farklı yaklaşımlara göre hesaplanması ve sonuçların karşılaştırılması. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 5(2), 17-34.
- Duran, E. (2013). İlkokula 60. Ayında başlayan öğrencilerin yazı beceri gelişimlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 1075-1085.
- Erbasan, Ö. ve Erbasan, Ü. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125.
- Erstad, O. ve Voogt, J. (2018). The twenty-first century curriculum: Issues and challenges. *Springer International Handbooks of Education*, 19-36.
- Esemen, A. ve Sadioğlu, Ö. (2021). İlkokul Türkçe Ders Kitaplarının Eleştirel Okuma Becerisi Açısından İncelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 35(3), 436-460. <https://doi.org/10.24146/tk.937561>
- Holliday, A. (2015). Qualitative research and analysis. In B. Paltridge and A. Phakiti (Eds.), *Research methods in applied linguistics: A practical resource* (pp. 49–62). London: Bloomsbury Press.
- Kalaycı, N. ve Yıldırım, N. (2020). Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi ve değerlendirilmesi (2009-2017-2019). *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 238-262.
- Karakoç, E., ve Avcı, İ. B. (2015). İlköğretim öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları üzerine bir araştırma: Elazığ örneği. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 37(1), 437-455.
- Karatay, H., ve Dilekçi, A. (2019). Türkçe öğretmenlerinin dil becerilerini ölçme ve değerlendirme yeterlikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 685-716.

- Kaya, M. ve Aydın, E. (2024). 2019 Türkçe dersi öğretim programı ile 2024 Türkçe dersi öğretim programı'nın karşılaştırılması. *Harran Maarif Dergisi*, 9(1), 108-146. <https://doi.org/10.22596/hej.1482003>
- Kayman, F. ve Elkatmış, V. (2024). 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (15), 61-87.
- Kocayiğit, A. ve Aykaç, N. (2019). İlkokul Türkçe öğretim programının eğitim programı öğeleri açısından değerlendirilmesi (1923-2017). *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(44), 251-279.
- MEB (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=663>
- MEB (2024a). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ilkokul Türkçe dersi öğretim programı. Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/>
- MEB (2024b). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları ortak metni*. Erişim adresi: <https://mufredat.meb.gov.tr/>
- MEB (2024c). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Müfredatla beceri temelli, sadeleştirilmiş ve derinlemesine öğrenme yaklaşımı*. Erişim adresi: <https://www.meb.gov.tr/turkiye-yuzyili-maarif-modeli-mufredatla-beceri-temelli-sadelestirilmis-ve-derinlemesine-ogrenme-yaklasimi/haber/33493/tr>
- MEB (2024d). *Tebliğler dergisi – Sayı 2799*. Erişim adresi: https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/2024/2799_Haziran_2024.pdf
- Melanlıoğlu, D. (2010). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 64-73.
- Memiş, M. ve Kalyoncu, M. R. (2024). 2024 Türkçe Öğretim Programı ile 2019 Türkçe Öğretim Programı'nın karşılaştırmalı incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 12(2), 176-199.
- Narin, A. (2022). İlkokul Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin çocuğa görelilik açısından incelenmesi. *Journal of Sustainable Education Studies*, (Özel Sayı), 133-144.
- Oryaşın, U. (2021). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin yenilenen Bloom sınıflandırmasına göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(3), 820-832. <https://doi.org/10.16916/aded.888116>
- Peksöz, M. (2025). 2024 ilkokul Türkçe dersi öğretim programı (1- 4. sınıflar) ile 2019 Türkçe dersi öğretim programı'nın (1- 8. sınıflar) karşılaştırmalı incelemesi. *Temel Eğitim Dergisi*, 7(27), 18-33. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.1538201>
- Pinar, W. F. (2019). *What is curriculum theory?*. Oxfordshire: Routledge.
- Polit, D. ve Beck, C. (2012). Essentials of nursing research. *Ethics*, 23(2), 145-160.
- Sulak, S. E., ve Çapanoğlu, A. Ş. (2021). İlkokul Türkçe ders kitaplarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 830-849. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.979263>
- Tarakcı, Ç. ve Kayadibi, N. (2023). Metin türleri açısından ortaokul Türkçe ders kitapları. *Journal of Education and New Approaches*, 6(1), 150-166.
- Ulutaş, B. (2015). Doküman analizi. F. N. Seggie ve Y. Bayyurt (Ed.). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* içinde (s. 279-297). Anı Yayıncılık
- Voogt, J. ve Roblin, N. P. (2012). A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies. *Journal of Curriculum Studies*, 44(3), 299-321.
- Yurdakal, İ. H. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: 2024 ilkokul Türkçe dersi öğretim programı'nın (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) incelenmesi. *Temel Eğitim Dergisi (Journal of Primary Education)*, 24, 76-88.

Extended Abstract

Introduction

This study aims to compare the 2019 and 2024 Turkish Language Curricula (TLC) for 1st-graders in primary school, focusing on their pedagogical approaches, content structures, early literacy teaching methods, and assessment practices. The 2019 TLC emphasized cognitive development and constructivist principles, aiming to cultivate critical thinking, problem-solving, and empathy among students. Conversely, the 2024 curriculum, designed within the framework of the "Century of Türkiye Education Model," adopted a multifaceted development approach. It prioritized a balance between academic knowledge, ethical values, and social-emotional skills to produce well-rounded individuals equipped to meet contemporary educational challenges. Given the pivotal role of early literacy in shaping students' foundational academic skills, analyzing the revisions between these curricula sheds light on evolving educational priorities and their implications for teachers and students alike.

Method

In line with the aforementioned purpose and research questions of this study, the document analysis method was employed. Document analysis is a systematic procedure used to review or evaluate materials in printed or electronic form (Bowen, 2009). According to Ulutaş (2015), this method can be used when the research aims to examine the adequacy and outcomes of instructional materials or programs.

Findings

The 2019 TLC is rooted in constructivist principles, emphasizing a student-centered approach. It focuses on fostering cognitive skills such as critical thinking, creativity, and problem-solving, alongside values like empathy and social responsibility. Students are encouraged to actively participate in the learning process, engage in inquiry, and construct knowledge based on their experiences.

The 2024 TLC, however, reflects a shift toward a holistic educational philosophy. Framed within the "Century of Türkiye Education Model," it integrates cognitive, emotional, and ethical development. It introduces broader educational goals, including the cultivation of moral values, national identity, and social responsibility. This curriculum aims to produce not only academically proficient students but also individuals who contribute meaningfully to society. A notable inclusion is the emphasis on personalization through differentiated instruction, which accounts for students' unique needs and learning styles.

Both curricula focus on the development of four core language skills: listening, speaking, reading, and writing. However, the 2024 TLC demonstrates significant changes in the organization and quantity of learning outcomes. The total number of learning outcomes in the 2024 curriculum has more than doubled compared to the 2019 version, indicating an expanded focus on language skills.

Speaking skills receive particular attention in the 2024 TLC, addressing a gap identified in previous studies regarding the insufficient emphasis on verbal communication in classroom practices. The curriculum integrates social-emotional competencies into language instruction, aligning with broader educational trends that emphasize the importance of holistic development.

Additionally, the 2024 TLC introduces fixed themes for textbook content, standardizing the learning experience across schools. While this provides consistency, it reduces the flexibility offered to educators in the 2019 TLC, where theme selection is more adaptable.

Both the 2019 and 2024 curricula adopt a phonics-based approach to teaching early literacy. However, the 2024 TLC includes new elements to enhance readiness for writing and reading. Activities targeting hand-eye coordination, fine motor skills, and proper pencil grip are explicitly detailed, supported by visual guides. Such additions aim to improve students' physical preparation for writing, an area that is less emphasized in the 2019 TLC.

The 2024 curriculum also emphasizes social and emotional readiness for literacy. This aligns with research showing that social-emotional skills, such as resilience and motivation, significantly impact literacy acquisition. By addressing these factors, the curriculum supports a more comprehensive approach to early literacy.

Notable differences are also observed in the sequence and grouping of letters for teaching the reading and writing. The 2024 TLC reorders letter groups to enhance accessibility and ease of learning. It also introduces guidelines for the duration of each letter group's instruction, aiming to standardize literacy teaching practices.

The 2019 TLC primarily utilizes process-oriented assessment methods, focusing on evaluating students' progress over time. In contrast, the 2024 TLC incorporates both formative and summative assessment strategies, providing a more comprehensive framework for evaluating learning outcomes.

A key improvement in the 2024 TLC is the inclusion of sample assessment tools, such as performance rubrics, observation checklists, and rating scales. These resources aim to guide teachers in implementing consistent and effective assessment practices. Moreover, the curriculum emphasizes individualized assessment, recognizing the diverse needs and abilities of students.

Discussion and Conclusion

The 2024 TLC represents a significant evolution in primary language education, aligning with global educational trends that emphasize holistic development. Its integration of cognitive, emotional, and ethical dimensions reflects a more inclusive and values-based approach to education.

The curriculum's focus on speaking skills and social-emotional development addresses long-standing gaps in language instruction. Moreover, the detailed guidance on physical readiness for writing and the inclusion of sample assessment tools enhance its practicality for educators. However, the reliance on digital resources and the prescriptive nature of the themes could limit flexibility and equitable access, particularly in under-resourced schools.

Future research should evaluate the implementation of these curricular changes, focusing on their impact on student outcomes and teacher practices. Additionally, providing alternative resources for schools with limited technology access and exploring flexible approaches to theme selection could improve the curriculum's adaptability and inclusivity.

The comparison of the 2019 and 2024 TLC reveals a shift from a primarily cognitive focus to a more holistic educational model. While the 2024 curriculum offers significant advancements in addressing social-emotional and ethical dimensions, ensuring equitable access and flexibility will be crucial for its successful implementation. These findings contribute to the ongoing dialogue on curriculum development and its role in shaping future educational practices.